

1938

NAPTÁR

*Régi, kopottas naptáram veszem elő,
egy százesztendő's jövendőmondót.
Avult sárga levelek és
piros betűk között motozok.
Elkárhozott levendula és zsálya levelek,
mindenike egy-egy bús imádság —
egy összekulcsolt kéz — Istenem, egy összekulcsolt kéz.
Piros ég fekete komor számtenger,
egy bűnbánó arc föllibéd hajlik.
Vezeklő dervisként járom útaid
a kúsza sorok közt.
Mi a szív és mi a szerelem? Regél
a mély örvényről egy sötét árnyék,
mely megnő óriásnyira naplenyugtakor.
Mi a szív és mi a szerelem, ha nem
aranyhárfa egy ködös erdőben, mely elnémúl,
mire rejtekét fölleltük?
Mi a szív és mi a szerelem, ha nem örök
keresés a tűnő dal után, fájdalom,
remény és nyugtalanság porbahulló rózsaszárnyain?
Kettőnek kell eljátszani egy dalt az Élet hangszerén.
Hol van az én pajtásom, akivel együtt játszhatok?
Kettősdileg ülnek a nagy hangszernél — Istenem,
mennyi disharmonia, mennyi félbemaradt dal.
Mi a szív és mi a szerelem? Fekete kővel,
fekete éjszakában, fekete templomablakon
való behajtás,
Milyen szomorú, Istenem, milyen szomorú.*

Bartalis János

JANUÁR

Boldogasszony hava • 31 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☿	Görög	Zsido	Nap	
		naptár					k.	ny.
1	Szomb.	Ujév	Ujév	♊	Ujév	28 Ieo. 698	7 48	16 19
2	Vas.	Jéz sz n. ●	Ábel	♊	Szilveszt.	29	7 48	16 20
3	Hétfő	Genov. sz.	Benjamin	♊	Malakiás	1 Sebat R.	7 48	16 21
4	Kedd	Títusz p. k.	Leona	♋	Sz. 70 ap	2	7 48	16 22
5	Szerda	Teleszför p.	Simon	♋	Te pemp	3	7 48	16 23
6	Csüt	Vizker.	Vizker.	♋	Vizker.	4 Sob. böjt	7 48	16 24
7	Péntek	Lucián vt.	Anita	♋	Iván	5	7 48	16 25
8	Szomb	Szörény	Szörény	♋	György	6 S. Bo.	7 47	16 26
9	Vas.	Szt. cs. ☽	Marcel	♌	Polyeuki vt.	7	7 47	16 28
10	Hétfő	Vilmos pk	Melánia	♌	N. Gergely	8	7 46	16 29
11	Kedd	Higin p. vt.	Ágota	♌	Teodóz. ap.	9	7 46	16 30
12	Szerda	Ernő ap	Ernő	♌	Taciána	10	7 45	16 31
13	Csütört	Veronika	Vidor	♌	Hermil	11 Sob. böjt	7 45	16 33
14	Péntek	ilár pk.	Bódog	♌	Raiti vtk.	12	7 44	16 34
15	Szombat	Rem sz. P	Loránt	♌	Kalib. Ján.	13 S. Resal	7 44	16 35
16	Vas.	Marcel ○	Gusztáv	♍	Peter lánc.	14	7 44	16 36
17	Hétfő	Antal ap.	Antal	♍	N. Antal ap.	15 Fák ünn.	7 43	16 38
18	Kedd	Piroska sz.	Piroska	♍	N. Atanáz	16	7 42	16 39
19	Szerda	B. Margit	Sára	♍	Makár	17	7 41	16 41
20	Csütört	Fab., Seb.	Fáb., Seb.	♍	Eutim ap.	18 Sob. böjt	7 40	16 42
21	Péntek	Ágnes sz. vt.	Ágnes	♍	Maxim hv.	19	7 39	16 44
22	Szombat	Vince vt.	Artur	♍	Timót	20 S. lithro	7 38	16 46
23	Vas.	Raim ☿	Zelma	♎	Kelemen vt.	21	7 38	16 47
24	Hétfő	Timót pk.	Tádé	♎	Egy. ünn.	22	7 87	16 48
25	Kedd	Pál megt.	Pál fordul.	♎	Naz. Gerg	23	7 36	16 49
26	Szerda	Polikárp	Vanda	♎	Xenophon	24	7 35	16 51
27	Csütört.	Ar.-sz. Ján.	Lothár	♎	J. Krizoszt	25 Sob. böjt	7 34	16 53
28	Péntek	N. sz. Péter	Károly	♎	Syr. Efrém	26	7 32	16 54
29	Szombat	Szal. sz. Fer.	Adél	♎	Ignác ev.	27 S. Misp.	7 31	16 56
30	Vas.	Martina	Mártonka	♏	Három p.	28	7 30	16 57
31	Hétfő	Boscó ●	Virgilia	♏	Cirus Ján.	29	7 29	16 58

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja, január 1. Ujév. január 6, Vizkereszt és január 24, egyesülési ünn.

Január 1—8. derült hideg, 9—15 változó, 16—23. hideg szelek és havas eső, 24-31. jobbra fordul.

Hold fényváltozásai:

Ujhold 1-én 19 ó 58 p.
Első negyed 9-én 15 ó. 13 p.
Holdtölte 16-án 6 ó. 53 p.
Utolsó negyed 23-án 9 ó. 9 p.
Ujhold 31-én 14 ó. 35 p.

Január

*A házakat még fegyveres
őrszemként őrzi az eresz,
jégcsap-szuronya villog
a tél zord fogsága tart még
ül az ember néma rabként
s szívében ott ég a billog.*

(Kiss Jenő)

1.

Künn harangoznak, megkezdődik az új év, az 1823-as. Kiskörösön egy parasztházban kicsi, feketehajú asszony vajudik. Férje a konyhában várakozik. Végre benntől gyereksírás hangzik és a nemzeti ujjászületés hajnalán megszületik a legnagyobb magyar költő: Petőfi Sándor.

8.

A székelyek Székelyudvarhelyen 1919-ben kiáltják a Székely Köztársaságot. Az alispán másnap a tisztviselőktől kiveszi az esküt. Harmadnapra valamennyit letartóztatják a bevonuló román csapatok.

9.

Az erdélyi magyarság vezető emberei 1921-ben Kolozsváron összegyűlve, kimondják a magyarság megszervezésének időszerűségét. Magyar Szövetséget terveznek, mely politikai pártállástól függetlenül egyesíthessen minden magyart.

10.

Stefan cel Mare 1575-ben aratja híres győzelmét Vaslui mellett a törökökön, kiknek leverésében székely csapatok is részt vesznek.

15.

Született Botoşaniban 1850-ben Eminescu Mihail, a legnagyobb román lírai költő, a mai román irodalmi nyelv megalapítója.

21.

Született Madách Imre 1823-ban. Műve, az Ember tragédiája, a magyar szabadság-mozgalom szellemi részének végső konklúziója. Lelki alapja az az érzés, hogy bármi csapások érnek kint a valóságban, bent a magyar lélek mélyén a magyart nem győzhetik le a szünet nélkül sújtó századok.

27.

Halt meg 1919-ben a magyar irodalom egyik legnagyobb alakja és forradalmi költője: Ady Endre. Meghalt, de küzdő hiveiben és szabadlelkű követőiben tovább él, mint a szellemi szabadság és a szociális igazságszolgáltatás megalkuvást nem ismerő akarata.

PETŐFI

„Nem az a költő volt ő, aki megverselte a világ jelenségeit, nem transzponált és nem stilizált, nem megmutatta költészete tárgyát, hanem kifejezte azt. Az ő számára költőnek lenni, olyan tökéletes életforma volt, ahogyan a fa számára a fa, a tenger számára a tenger, hegy számára a hegy a legtökéletesebb életforma. Ő volt a költő — úgy, ahogyan a költők csak a szerelmesek és lázadók fantázia-világában élnek és ő volt az az ember, aki minden kivülről történekeért is felelősséggel tartozik magának. Szenvedett a szenvedőkkel és örült az örvendezőkkel. Háborgó ellenség volt és érzelmes jóbarát. A forradalom viharadara volt és a szűk családi élet gondjaival bibelődő apa. Nem lehet tehát egy szemponttal közeledni hozzá és nem lehet sima, egyenes uton követni, mint az olyan valakit, aki kitervelt rendben s mintegy szűkrefogott kömberben futja le életét. Petőfi-nek ezt a megfoghatatlanságát és megmagyarázhatatlanságát Ady, a legmélyebb utód is erősen érezhette, amikor jobb szó híján a negyvennyolcas Magyarország váratlan csodagyermekének nevezte.

Nem dultak benne démonikus erők, de, ami erő volt benne, az ellenmondást nem tűrően követelte: „Sors, nyiss nekem tért...” Az elnyomott reményvesztett magyar nép dobta föl őt magából és a nagy francia forradalom hősi páto-sza ragadta magával a lelkét. Alapjában véve tehát gyökértelen volt, elszakadt a tunya rőtől és beleveszett a légüres térbe. Az az érzésem, a tragédia tökéletes. A hős elindulása, csucsraérése és bukása felejtethetetlen része a magyar lázongás és a magyar kulturfejlődés történelmének. Etikus ember volt a harcokban és forradalmi ujtó a költészetben.”

(Kassák Lajos)

FEBRUÁR

Bőjtelő hava • 28 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☾	Görög	Zsido		Nap	
		naptár							k.
1	Kedd	Ignác pk. vt.	Ignác	☾	Tritón	30	R. Kh	7 28	17 00
2	Szerda	Gy. sz. BA	Karolin	☾	Jéz. t. Sim	1	Adar	7 26	17 02
3	Csütört.	Balázs	Balázs	☾	Simeon, A	2		7 25	17 03
4	Péntek	K. András	Ráhel	☾	Izidor	3		7 23	17 05
5	Szombat	Ágota sv. vt	Ágota	☾	Ágota	4	S. Ther.	7 22	17 07
6	Vas.	Dorottya	Dorottya	☾	Tr odium.	5		7 21	17 08
7	Hétfő	Romauld	Tódor	☾	Partén pk.	6		7 20	17 09
8	Kedd	M. sz. J. ☽	Aranka	☾	Tódor vt.	7		7 18	17 11
9	Szerda	Alex Cirill	Abigail	☾	Nicefort vt.	8		7 16	17 12
10	Csütört.	Skolaszt.	Elvira	☾	Karalam. v.	9	Sob. bőjt	7 15	17 14
11	Péntek	L. Mária	Bertold	☾	Teodóra	10		7 13	17 16
12	Szombat	7 szervita	Lidia	☾	Melét pk.	11	S. Thezav	7 11	17 18
13	Vas.	Hetv vas.	Ella	☾	Hetv. vas.	12		7 10	17 18
14	Hétfő	Bálint ○	Bálint	☾	Auxent	13		7 09	17 20
15	Kedd	Kolomb.	Fausztin	☾	Onezim	14	Purim K	7 07	17 22
16	Szerda	Julianna vt.	Julianna	☾	Pamfil	15	Susan P.	7 05	17 24
17	Csütört.	Donát pk.	Donát	☾	Tódor Tyr.	16		7 03	17 26
18	Péntek	Simon vt.	Konrád	☾	Leó pápa	17		7 02	17 27
19	Szombat	Konrád hv.	Zsuzsa	☾	Arkipp	18	S. Ki Thiz	7 01	17 28
20	Vas.	Hatv vas.	Álmos	☾	Hushagy.	19		6 59	17 30
21	Hétfő	Eleonóra	Eleonóra	☾	Timót	20		6 57	17 32
22	Kedd	Péter sz. ☾	Gerzson	☾	Eugeniai vt.	21		6 55	17 33
23	Szerda	Dam. Péter	Alfréd	☾	Polikárp	22		6 53	17 35
24	Csütört.	Mátyás ap	Mátyás	☾	János t. m.	23		6 51	17 36
25	Péntek	Géza vt.	Géza	☾	Taráz	24		6 50	17 38
26	Szombat	K. Sz. Marg	Sándor	☾	Porfir	25	S. Vaiak	6 48	17 39
27	Vas.	Fars. vas.	Ákos	☾	Vajhagyó	26		6 46	17 40
28	Hétfő	Román ap.	Elemér	☾	Vazul	27		6 44	17 42

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

Február 1—7. derüs napok között csipős lehülés.
9—13. barátságosan enyhe, 14—21. derüs, de gyakori
szélviharok, 22-től esős.

Hold fényváltozásai:

Első negyed 8-án 1 ó. 33 p.
Holdtölte 14-én 18 ó 14 p.
Utolsó negyed 22-én 5 ó. 24 p.

Február

*Aranylanak a halvány ablakok
Küzd a sugár a hamvazó sötéttel,
fönn a tetőn sok vén kémény pőfékel,
a hósík messze seLYmesen ragyog.
Beszélget a kályhánál a család
a téli alkony nesztelen leszállott.
Mint áldozásra készülő leányok
csipkés ruhában állanak a fák.*

(Kosztolányi Dezső)

6.

Ezen a napon választották pápává 1922-ben XI. Piust. Legnagyobb sikere a római kérdés felszámolása és az Egyházi Állam visszaállítása a lateráni szerződés aláírásával.

14.

Berzsenyi Dániel, a nemzeti magyar költészet legnagyobb képviselője halt meg ezen a napon 1836-ban. Horatius nyomán a hazafiaság, vitézség, tiszta erkölcs, szerelem, megelégedés, mulandóság, arany középszer a rendes indítékai — de több benne a hév és lelkesedés, érzése mélyebb, igazabb s az idegen formákat, nemzeti tartalommal, magyar szelemmel tölti meg.

18.

Komáromban 1825-ben született Jókai Mór, a legtermékenyebb magyar regényíró. Jókai regényei tették tudatosá, bogy az embernek a mesére éppen olyan nagy szüksége van, mint az igazságra.

21.

Ezen a napon kezdődött meg 1916-ban a Verdun-i csata és tartott szeptember 2-ig. Óriási vér és anyagi áldozatot követelt, de ezenkívül sem a franciáknak, sem a németeknek nem jelentett semmiféle győzelmet

20.

II. József osztrák császár és magyar király 1790-ben halt meg. Felvilágosult uralkodó volt, ki rengeteg olyan újító intézkedést tett, amelyek az elagott rendiség részéről óriási ellenhatásokat váltottak ki. Élete végéig nem koronáztatta meg magát.

27.

1865-ben halt báró Jósika Miklós, a magyar történelmi regény uttörője. Nem véletlen, hogy ezt a történelmi regényírót az elevenebb és gazdagabb történelmi Erdély adta a magyar irodalomnak.

JÓKAI

„A gyermek nyugodtan felkusznaK olyan meredek sziklafalakra, ahonnan a felnőtT ember feltétlenül lezuhanna. A gyermek még nem ismeri ereje határait bizik magában, bizik a szikla jóindulatában és a saját gondviselésében — és nem esik le. Ez a titka Jókai regényiróI pályájának. Nem volt a történelemnek és általában a tudománynak olyan fejezete, melytől, mint nehezen megközelíthetőtől megrettent volna, nem volt olyan különös és megmagyarázhatatlan lelki szituáció, a melynek a kulcsát ne vélte volna megtalálni; a leghajmeresztőbb témákba fogott bele és mindig valami ke-rek, örömmel olvasódó és egészen Jókai-szerű mű jött létre.

Gyermeki fantázia-beállítottóságának következménye a világnézet területén, a nemzeti és általános optimizmus. Elég, hogy Haynau pántlikás kalapot tegyen a fejére és Jókai megírja az Uj Földesur megmagyarosodó osztrák katonáját.

Mikor Jókai a regényei legjavát írta, a magyar történelem egyik sivatagos utvonálán, az elnyomatás korában, műveinek nemzeti jelentősége abban állott, hogy vigasztalta a halálos álomba dermedt magyarságot. A nemzetnek akkor még nagyobb szüksége volt olyan írókra, akik visszaadják elvesztett önbizalmát, mint a 19. század elején. Erre a feladatra vállalkozott Jókai, akit mélységes, szervezettel adott optimizmusa, mesevilágba vezető fantáziája, magyar tipusu sirva vigadó humora és meleg emberi szíve gondviselésszerűen pre-desztinált erre a feladatra.”

(Szerb Antal)

MÁRCIUS

Böjtmás hava • 31 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☾	Görög	Zsido	Nap	
		naptár						k.
1	Kedd	Albin pk.	Albin	☾	Eudocia	28		6 42 17 43
2	Szerd.	Hamv. sz. ●	Lujza	☾	Tódor	29		6 40 17 45
3	Csütört.	Kunigunda	Kornélia	☾	Eutrop	30	Ros Khod.	6 39 17 47
4	Péntek	Kázmér	Kázmér	☾	Geraszim	1	Vead. RK.	6 37 17 48
5	Szombat	Özséb	Adorján	☾	Konon	2	S. Pekude	6 35 17 49
6	Vas.	Invocabit	Gottlieb	☾	Nb. 1 vas.	3		6 33 17 51
7	Hétfő	A. sz. Tam.	Tamás	☾	Vazul, Trsa	4		6 31 17 53
8	Kedd	istenes J.	Zoltán	☾	Teofilakt	5		6 29 17 55
9	Szerda	Francis. ☽	Franciska	☾	Sebast. vtk.	6		6 27 17 56
10	Csütört.	40 vértanu	Olimpia	☾	Kodrát	7		6 25 17 57
11	Péntek	Szilárd	Aladár	☾	Szófron pk.	8		6 23 17 58
12	Szombat	I. Gergely p.	Gergely	☾	Teofánész	9	S. Vajjkr.	6 21 18 00
13	Vas.	Reminis.	Krisztián	☾	Nb. 2 vas	10		6 19 18 02
14	Hétfő	Mathild	Matild	☾	Benedek	11		6 17 18 03
15	Kedd	Longin	Kristóf	☾	Agáp	12		6 15 18 05
16	Szerda	Geréb p. ○	Henriette	☾	Szabina	13	Eszter b.	6 14 18 06
17	Csütört.	Patrik pk.	Gertrud	☾	Elek	14	Purim	6 12 18 07
18	Pént.	Sándor pk.	Sánd., Ede	☾	Cirill pk.	15	Susan P.	6 10 18 09
19	Szombat	József	József	☾	Krizsánt	16	S. Zav.	6 08 18 10
20	Vas.	B3 Oculi	Hubert	☾	Nb. 3 vas.	17		6 05 18 12
21	Hétfő	Bened. ap.	Benedek	☾	Jakab az ifj.	18		6 03 18 13
22	Kedd	Genual K.	Oktávián	☾	Vazul vt.	19		6 01 18 15
23	Szerda	Viktorián	Frumenc	☾	Nikon	20		6 00 18 16
24	Csütört.	Gábor ☾	Gábor	☾	Zakariás	21		5 58 18 17
25	Péntek	Gy. o. B. A.	Gy. o. B. A.	☾	Gy.o.B. A.	22		5 55 18 19
26	Szombat	Emánuel	Manó	☾	Gábor	23	S. Semin	5 53 18 20
27	Vas.	Laetare	Hajnalka	☾	Nb. 4 vas.	24		5 51 18 22
28	Hétfő	Kapisztr. J	Gedeon	☾	István	25		5 49 18 23
29	Kedd	Auguszta	Cirill	☾	Márk pk.	26		5 48 18 25
30	Szerda	Kerény vt.	Izidor	☾	Klim. János	27		5 45 18 25
31	Csütört.	Guidó ●	Árpád	☾	Hipák	28		5 43 18 27

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

Március 1—8 esős szelek, 9—15. változékony, 16—23. sok szél, gyakori esők, 24—31. hűvös, sok esővel.

Hold fényváltozásai:

Ujhold 2-án 5 ó. 40 p.

Első negyed 9-én 9 ó. 35 p.

Holdtölte 16-án 6 ó. 15 p.

Utolsó negyed 24-én 2 ó. 6 p.

Ujhold 31-én 19 ó. 52 p.

Március

*Valami úgy ragad magával!
Futok, és nembírok vele;
S a lég, a láthatár, az erdő
Mind boldogsággal van tele.*

*És dalom egyre hangosabb lesz,
Szívem csordultig telve van...
Elrejttem arcomat a fűbe
S szokogni kezdek hangosan.*

(Reviczky Gyula)

2.

Ezen a napon született a legnagyobb magyar epikus költő: *Arany János*. Minden szál hozzávezetett az irodalomban és minden szál tőle vezet. Ő a magyar szellemi életnek sugárzási központja. Arany János és a magyar nyelv valahogy ugyanazt jelentik.

15.

A pesti fiatalság, élén Petőfi Sándorral, Jókai Mórral és Nyári Pállal, a franciaországi felkelés és a bécsi forradalom híreinek hatása alatt, 1848-ban kikiáltja a sajtószabadságot és 12 pontba foglalja követeléseit

20.

Turinban, 1894-ben halt meg Kossuth Lajos Magyarország egykori kormányzója. A magyar nép nemzeti álmának egyik legnagyobb előharcosát tisztelte benne. A dunai népek szövetségi rendszerének gondolatát, amely ma újra annyira időszerű, ő vetette fel.

22.

Ezen a napon 1514-ben fogadta el az országgyűlés a jobbágylázadás után Werbőczy István hármaskönyvét.

27.

1676-ban született II. Rákóczi Ferenc, Erdély utolsó választott fejedelme, a kuruc szabadságharc legendás hőse. Rákóczi volt az, aki az egyetemes nemzet fogalmát már Esze Tamás jobbágynak mozgalmakor felismerte.

28.

Ezen a napon ünneplik meg Kapisztrán Szent János ferences szerzetes emlékét, aki a törökök elleni küzdelem egyik leglelkesebb előharcosa volt.

31.

Az újkori fizikai matematika legnagyobb szelleme, Newton, 1727-ben halt meg Londonban. Newton munkálkodásának legnagyobb eredménye a nehézkedési törvény felismerése és meghatározása.

WERBŐCZI ISTVÁN

„Közel négyszáz évvel ezelőtt halt meg Werbőczy István. Ennek ellenére nevével mindenhol találkozunk. Főiskolai és egyetemi egyesületek, utcák, terek és szobrok ország-szerte hirdetik emlékét.

Werbőczy Hármaskönyve már néhány évtizeddel megjelenése után olyan félelmetes fegyver volt az államigazgatásának függetlenségéért és történelmi szerepének folytonosságáért harcoló magyar nemzet kezében, hogy I. Ferdinánd király tisztán látta: *amíg e kodex hitelét nem sikerül szétzúzni, addig a magyar nemzetet és államiságának önálló erejét nem sikerülhet megtörni.*

Werbőczy magánéletét eszem ágában sincsen megmenteni. *Őnző, birtokszerző, harácsoló ember volt! S ezt nem is kell hamis kegyeletről elhallgatni. De viszont igazságtalan dolog s egyben történelemellenes felfogás: a tizenhatodik század elején élt embereket — a mai szociológián nevelt szociális mértékkel mérni. Lehet, sőt bizonyos, hogy Werbőczyben még korához képest is kevés volt a szociális érzék. De az is bizonyos, hogy Werbőczy csak megrögzítette a Dózsa féle parasztlázadás nyomán támadt reakció jobbágynyomorgató törvényhozását, de nem hozta ez a reakciót és ezeket a törvényeket. Európa-szerte mindenütt megnehezedett a jobbágyság helyzete, ahol pörlázadások ütötték fel a fejüket s bizony még a reformátor Luther Márton sem állott a sanyargatott parasztság pártjára. Werbőczy összegyűjtötte és rendszerbe foglalta az írott magyar törvényeket s az eleven magyar szokásjogot. Éspedig rendkívüli jogász értelemmel, rendező készséggel s kora teljes európai jogi művelődésének legmagasabb színvonalán.”*

(Bajcsy-Zsilinszky Endre)

ÁPRILIS

Szent György hava • 30 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☾	Görög	Zsidó	Nap.		
naptár							k.	ny.	
1	Péntek	Hugó pk.	Hugó	♃	E. Mária	29		5 41	18 28
2	Szombat	Paulai Fer.	Áron	♃	Titusz	1	Nizan S. H.	5 39	18 30
3	Vas.	Fekete v.	Keresztély	♄	Nb. 4 vas.	2		5 37	18 31
4	Hétfő	Izidor pk.	Izidor	♄	József	3		5 35	18 33
5	Kedd	Ferr. sz. V.	Vince	♅	Klaudisz	4		5 33	18 33
6	Szerda	Coelesztin	Coelesztin	♅	Eutik	5		5 31	18 35
7	Csütört.	H. József ☽	Hermann	♆	György	6		5 29	18 37
8	Péntek	Fájdalm sz.	Lidia	♆	Herodion	7		5 27	18 38
9	Szombat	Konrád	Erhardt	♇	Eupszík pk.	8	S. Mezor	5 24	18 40
10	Vas.	Vrágvas.	Zsolt	♈	Nb. 5 vas	9		5 22	18 41
11	Hétfő	I. Leó p.	Leó	♉	Antipa	10		5 21	18 42
12	Kedd	Gyula p.	Gyula	♉	Vazul pk.	11		5 19	18 44
13	Szerda	Hermeneg.	Ida	♊	Artemon	12		5 17	18 45
14	Csütört.	Nagycst. ☉	Tibor	♊	Márton p.	13		5 15	18 47
15	Péntek	Nagypént.	Nagypént.	♋	Arisztárk	14		5 13	18 48
16	Szom.	Nagysz.	Lambert	♋	Agape	15	Passz. 1 n.	5 11	18 50
17	Vas.	Husvétv.	Husvetv.	♌	Virágvas.	16	Passz. 2 n.	5 10	18 51
18	Hétfő	Husvéth.	Husvéth.	♌	Pafunc	17		5 08	18 52
19	Kedd	Emma	Kocsárd	♍	Teodór hv.	18		5 06	18 54
20	Szerda	Tivadar hv.	Tivadar	♍	Január	19		5 04	18 55
21	Csütört.	P. Sz. Konr.	Anzelm	♎	Sik. Teodór	20		5 02	18 57
22	Péntek	Szotér, K. ☾	Szótér	♎	Nagypént	21	Passz. 7. n.	5 00	18 59
23	Szomb.	Béla pk.	Béla	♏	György	22	Passz. 8. n.	4 58	19 00
24	Vas.	Fehér v.	György	♏	Husvetv.	23		4 57	19 01
25	Hétfő	Márk ev.	Márk	♏	Husvéth.	24		4 55	19 02
26	Kedd	Kilit Marc.	Ervin	♐	Husvétk.	25		4 53	19 04
27	Szerda	Kan. Pét. et.	Arisztid	♐	Simon	26		4 51	19 05
28	Csütört	Ker. Pál hv.	Valéria	♑	9 vértanu	27		4 49	19 07
29	Péntek	Péter vt.	Albertina	♑	Jázon	28		4 48	19 08
30	Szombat	Sien. Kat. ●	Katalin	♒	Jakab ap.	29	S. A. M. I. P	4 47	19 09

Kötelező munkaszüneti napok:

Hold fényváltozásai:

A hó összes vasárnapja. 23-án Szent György.

Első negyed 7-én 16 ó. 10 p.

Holdtölte 14-én 19 ó. 21 p.

Április 6-ig tulnyomóan derős. 13-ig enyhe, sok napsütéssel, 14–21-ig erős szelek és azután esős.

Utolsó negyed 22-én 21 ó. 14 p.

Ujhold 30-án 6 ó. 28 p.

Április

Április, óh április
Minden csinyre friss!
Faun bokáju vad suhanc
Újra itt suhansz!
Vásott cigánykereked
Porozza a tereket
Repül a szemét,
Levegőbe parazsat
Hintegetsz és darazsat
Illatot s zenét.

(Tóth Árpád)

1.

Ugron István lemondása után 1926-tól kezdve a Magyar Pártot Bethlen György gróf vezeti.

4.

Született 1784-ben Körösi Csoma Sándor nyelv tudós és tibeti kutató. Nagy, de álomnak maradt terve volt felkutatni Ázsiában a magyarok ottmaradt törzsét, vagy legalább rokonnait.

9.

1918-ban mondták ki a besszarábiai román-ság képviselői Kisenevben Besszarábiának Romániával való egyesülését.

8.

1860-ban lövi magát föbe Döblinben Széchenyi István gróf, a „legnagyobb magyar.” Politikája és szerepe a magyar közéletben, döntő hatása volt a modern Magyarország kialakulására.

9.

1821-ben született Baudlaire Charles francia költő. Életmódja és költészete tiltakozás volt a polgári erkölcs és ízlés ellen. A költészetben addig soha meg nem szólaltatott érzéklésnek adott művészi formát.

14.

Ezen a napon gyilkolta meg Lincoln Ábrahámot az Egyesült Államok 16. elnökét egy Booth nevű színész, aki az elnök fanatikus ellensége volt. Lincoln nevéhez fűződik a rabszolgák felszabadítása.

16.

1830-ban halt meg Katona József, a „Bánk bán” írója. Műve nemcsak a legkitünőbb, hanem mindmáig meg sem közelített tragédiánk.

SZÉCHENYI

„Széchenyi ma is a legnagyobb magyar. Ugy gondolok rá, mintha élne: holott nem egy előre úgy gondolok, mintha már rég halott volna. Széchenyi él, beszél, ujat mond vitázik velünk, elevenekkel, korhol bennünket, felel és kérdez, kiszámíthatatlan. Néha felmerül bennem a kérdés: milyen minőségben bitorolja halott létére az életnek ezt a jogát? Nem mint politikus: a politikus nem élheti túl korát. Nem is mint író: hiszen nem is volt író. Az írás mindig csak eszköz volt számára, akár másoknak irt, akár magának: program-plakát, gyónócédula. Az a Széchenyi, akitől ma sem tudok megszabadulni, nem államférfiu, vagy irodalmárvoltában izgat. Hanem minden ilyen külső szerepléstől függetlenül, emberi és magyar voltában.

Itt állunk a nagy világerdekerek kereszttűjén: kis nemzetünk léte egy hajszálon függhet. Szinte ajtónk előtt a rettenet, amit Széchenyi a „Csillagokból olvasott.” „Vér és vér mindenütt! A testvér a testvért, a népfaj a népfajt fogja megszárolni, engesztelhetetlenül és örülten. Keresztet rajzolnak vérből a házakra, melyeket le kell égetni.” Ki fogja a rémségek küszöbén sorsunkat vállalni? Reformszavaktól hangos a levegő, s újból divat lett köztünk a Széchenyi-póz... Itt is, ott is föltartják ujjukat, mint a szeleburdi stréber az iskolában... Csodálkozom és ijedség fog el. Szobámba vonulok s föllapozom az igazi Széchenyi írásait. Lapjaikról a pokol levegője csap ki a viaszgatalan szenvedés türehtelen atmoszférája. Bár mentül gyakrabban föllapoznák ők is. Ez az ellenméreg.”

(Babits Mihály)

MÁJUS

Pünkösöd hava • 31 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☩	Görög		Zsidó	Nap	
								naptár	
1	Vas.	Munkásü.	Munkásü.	☿	Munkásü.	30	Ros. Khod	4 45	19 10
2	Hétfő	Athanáz	Zsigmond	♁	N. Atanáz	1	Ijar R. Kh.	4 43	19 12
3	Kedd	Sz † felt.	Irma	♁	Timót és M.	2		4 41	19 13
4	Szerda	Sz József o.	Flórián	♁	Pelágia	3		4 40	19 15
5	Csütört.	V. Pius p.	Gotthard	♁	Iréne vt.	4		4 38	19 16
6	Péntek	János ev. ☩	Frida	♁	Jób	5		4 37	19 18
7	Szom.	B. Gizella	Napoleon	♁	Sz † megj.	6	S. K. 2 P.	4 35	19 18
8	Vas.	Jubilate	Gizella	♁	János ev.	7		4 34	19 20
9	Hétfő	Naz. Gerg.	Gergely	♁	Izaiás pr.	8	Seni böjt	4 32	19 21
10	Kedd	N. ünn.	Nemz. ü.	♁	Nemz. ü.	9		4 31	19 23
11	Szerda	Hieron F.	Mamertus	♁	Móc vt.	10		4 29	19 24
12	Csütört.	Pongrác	Pongrác	♁	Epitán	11	Kh böjt	4 28	19 25
13	Péntek	Beli Róbert	Szervác	♁	Glicéria	12		4 27	19 26
14	Szombat	Bonifác O	Bonifác	♁	Izidor vt.	13	S. Em. 3 P.	4 26	19 27
15	Vas.	Cantate	Zsófia	♁	Pakóm	14		4 24	19 29
16	Hétfő	Nepom. Ján.	Mózes	♁	Teodór	15	Seni böjt	4 23	19 30
17	Kedd	Paskál hv.	Paskál	♁	Andronik	16		4 22	19 31
18	Szerda	Venanc	Erik	♁	Pét. és tsa.	17		4 20	19 33
19	Csütört.	Cöleszt	Ivó	♁	Patrik vt.	18	Lag beom	4 19	19 34
20	Péntek	Bernardin	Bernát	♁	Találé	19		4 18	19 36
21	Szombat	B. András	Konstantin	♁	Konst. Ilon.	20	S. B. 4. P.	4 17	19 36
22	Vas.	Rogate ☩	Julia	♁	Bazilisz.	21		4 16	19 37
23	Hétfő	Dezső pk.	Dezső	♁	Mihály pk.	22		4 15	19 38
24	Kedd	Kereszt. s.	Eszter	♁	Simeon sty	23		4 14	19 40
25	Szerda	VII. Gerg.	Orbán	♁	K. J. feje m.	24		4 13	19 41
26	Csüt.	Áld. csüt.	Áld. csüt.	♁	Kárpusz	25		4 12	19 42
27	Péntek	Béda et.	Béda	♁	Heliád	26		4 11	19 43
28	Szombat	Ágost. pk.	Emil	♁	Eutik	27	S. B. 5 P.	4 10	19 44
29	Vas.	Exaudi ●	Maxim	♁	Teodózia	28		4 10	19 45
30	Hétfő	Arki Janka	Nándor	♁	Izác apát	29		4 09	19 46
31	Kedd	Kegyel. BA.	Petronella	♁	Herma vt.	1	Sziv. R. K.	4 08	19 47

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja. 10-én nemzeti ünnep.

Május első napjaiban nagyon változó, de 6-tól kiderül. A hó. közepe szeles, de még 20–28 között is változékony.

Hold fényváltozásai:

Első negyed 6-án 22 ó. 24 p.

Holdtölte 14-én 9 ó. 39 p.

Utolsó negyed 22-én 13 ó. 36 p.

Ujhold 29-én 14 ó. 59 p.

Május

*Egyszerre a májusi éjben
valami hullám megcsapott.
Illatok szálltak láthatatlan
sűrű és nehéz illatok
a lélegző, édes sötétben
szinte párolgott a világ
és tengerként áradt felém az
orgona, jácmin és akác.*

(Szabó Lőrincz)

1.

1620-ban született Zrinyi Miklós gróf, a szigetvári hős dédunokája. Főur és költő, misztikus és reálpolitikus. Költészete magasan fentáll, mint régiségünk legnagyobb és legelőbb dokumentuma.

2.

A központi hatalmak 1915-ös támadása a híressé vált Gorlice-i áttöréssel indul meg, mely arról nevezetes, hogy itt alkalmazták először az ugynevezett tűzérsegi tömegtüzet.

3.

1469-ben született Machiavelli olasz politikus és történétíró. Korának tanulságait a „Fejedelem” című művében vonja le A könyv az erőszak és kegyetlenség apologiája. Jelszava „A cél szentesíti az eszközt.”

7.

1827-ben született Vajda János lírai költő. Vajda a negyvennyolc előtti időkből tornyosodik be, generációkon ütte át fejét a századvég irodalmába. Egy elnyomatáskori röpiratában megroja a magyar fajtát urhatnámságáért és sürgeti, hogy térjen gazdasági pályára.

10.

Ez a nap a románok nemzeti ünnepe. 1866-ban vonult be Bukarestbe I. Károly s ugyanezen a napon koronázták meg 1881-ben Románia királyává.

13.

1717-ben ezen a napon született Mária Terézia magyar királynő, akinek trónját a magyarok hűsége mentette meg.

20.

1781-ben fejezték le négy társával együtt a budai Vérmezőn Martinovics Ignácot, aki a francia forradalom eszméit akarta Magyarországon diadalra vinni.

MÁRIA TERÉZIA

„Erély és engedékenység, barokkgóg és modern kötelességtudás különös keveréke Mária Terézia. Nagy uralkodó volt? Ki tudna felelni ilyen határozott kérdésre? Makacsságával kockára tette tartományai sorsát, makacssága megmentette a birodalmat. Uralkodásának első felében, mikor halni küldte alattvalóit, rajongtak érte. Uralkodásának második felében, mikor fel akarta gyarapítani Magyarországot, közepkori elmaradottságából, elvesztette népszerűségét. De középületek, templomok és kastélyok egész sora örzi emlékét, a törökuladás során felégetett ország uralkodásának negyven esztendeje alatt felemelkedett romjaiból, észrevétlenül, akarat ellenére hozzáidomult Európához.

Uralkodásának első decenniumában, amíg szabad keze volt, tüntetően hungarophil. Mikor az első sziléziai hadjárat után szembe kerül a magyar rendekkel, még mindig asszonyosan kezeli őket.

Mária Terézia franciául civakodott férjével, a magyar főurakkal bécsi dialektusban, vagy franciául társalgott s csak állami aktusokon mondta fel a kötelező latin orációt. Igaz: magyarul nem tudott, de tüntetett a magyarok iránti rokonszenvével: magyar nevelőt fogadott József fia mellé, magyar nagykövetet küldött Madridba. Persze az össznemzet szempontjából már az nem sokat jelent, de egyet mégis eredményezett: lelkes, bizakodó közhangulatot. Élete vége felé borzadva fedezi fel, hogy fia, II. József, Nagy Frigvest, az ő megátalkodott ellenfelét tekintti eszményképének. Mikor meghal, másnap már József a Habsburg tartományok korlátlan hatalmu uralkodója, aki megfogadja, hogy ki fogja égetni a rendi társadalom fekélyeit.”

(Németh Andor)

JUNIUS

Szent Iván hava • 30 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☾	Görög	Zsidó	Nap		
		naptár					k.	ny.	
1	Szerda	Pamfil vt.	Pamfilius	☾	Jusztin b.	2		4 07	19 48
2	Csüt.	Róbert	Anna	☾	Hősök n.	3	Selosah j.	4 07	19 49
3	Péntek	Klotild	Klotild	☾	Lucián	4	hagebala	4 06	19 50
4	Szombat	Karaccs. F	Kerény	☾	Metrofán	5	S. B. 6. P.	4 06	19 51
5	Vas.	Pünkv. ☽	Pünkvas.	☾	Hri. Dolót	6	Sabu. 2. n.	4 05	19 52
6	Hétfő	Pünkhét.	Pünkh.	☾	Tekla	7	Sabu. 1. n.	4 04	19 53
7	Kedd	Róbert hv.	Róbert	☾	Teodór pk.	8		4 04	19 54
8	Szerda	N. ünn.	Nemz. ü.	☾	Nemz. ü.	9		4 03	19 54
9	Csüt.	Prim. Fel. vt	Félix	☾	Ciril, Antal	10		4 03	19 55
10	Péntek	Margit kir.	Margit	☾	Sándor	11		4 03	19 55
11	Szombat	Barnabás	Barnabás	☾	Bart. Barn.	12	S. Nas 1 P.	4 03	19 56
12	Vas.	Szenth.	Szenth.	☾	Pünkvas.	13		4 03	19 56
13	Hétfő	Pád. Ant. ○	Tóbiás	☾	Pünkhét.	14		4 02	19 57
14	Kedd	Nagy Vazul	Vazul	☾	Elizeus pr.	15		4 02	19 57
15	Szerda	Jolán	Vid	☾	Ámosz pr.	16		4 02	19 58
16	Csüt.	Úrnapja	Jusztin	☾	Tikon pk.	17		4 02	19 58
17	Péntek	Rainer hv.	Töhötöm	☾	Manuel	18		4 02	19 59
18	Szombat	Efrém ea.	Arnold	☾	Leonc vt.	19	S.Beh. 2 P.	4 02	19 59
19	Vas.	Gyárf. Pr.	Gyárfás	☾	Mindensz.	20		4 02	20 00
20	Hétfő	Szilvér p.	Ráfael	☾	Metód pk.	21		4 02	20 00
21	Kedd	Gonzá. A. ☾	Alajos	☾	Julián vt.	22		4 02	2000
22	Szerda	Paulin pk.	Paulina	☾	Özséb pk.	23		4 02	20 00
23	Csütört.	Ediltrud	Zoltán	☾	Agrippina	24		4 03	20 01
24	Péntek	Jézus Sztsz.	Iván	☾	Iván sz.	25		4 03	20 01
25	Szombat	Vilmos hv.	Vilmos	☾	Febrónia vt.	26	S. Sel. L3P	4 03	20 01
26	Vas.	Ján., Pál	Ján. és Pál	☾	Dávid rem.	27		4 04	20 01
27	Hétfő	László ○	László	☾	Sámson	28		4 04	20 01
28	Kedd	Ireneus	Arszlán	☾	Cirus és J.	29		4 05	20 01
29	Szerda	Péter, Pál	Péter és Pál	☾	Péter, Pál	30	Ros Kh.	4 05	20 01
30	Csütört.	Pál eml.	Pál	☾	12 apostol	1	Tham. RK.	4 06	20 01

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja: 2-án hősök napja, és 8-án II. Károly trónralépése.

Junius hűvös esős napokkal kezdődik, 6–12 kellemes meleg, derült, 13-tól rövid esők, 21–28 kissé lehűl, kevesebb eső.

Hold fényváltozásai:

Első negyed 5-én 5 ó. 32 p.
Holdtölte 13-án 0 ó. 47 p.
Utolsó negyed 21-én 2 ó. 52 p.
Ujjhold 27-én 22 ó. 10 p.

Junius

*Kirakat s rolló földig beszegett,
Lomha szellő usztat nyári felleget,
Baka megyen a cselédlány után.
Ilyen a junius: vasárnap délután*

(Váradi István)

2.

1882-ben halt meg Garibaldi Guiseppe, a polgári forradalmak romantikus lázadójának nagyszerű típusa. Leghíresebb tettet akkor hajtja végre, amikor Marsalában partra száll és a fölkelt parasztság segítségével megdönti a reakciós nápolyi királyságot.

3.

A Magyar Párt, 1923-ban, Jósika Sámuel báró halála után Ugron Istvánt, a Monarchia volt belgrádi követét választotta meg elnökének.

4.

Ezen a napon írták alá 1920-ban a trianoni békét.

6.

1799-ben született Puskin Szergejevics orosz költő, kit regényes élete és költészete két nemzedék hőségé, szellemi vezérévé avatott.

8.

1930-ban tért vissza Romániába Ófelsége II. Károly király.

11.

Belgrádban 1903-ban gyilkolták meg Sándor szerb királyt és hitvesét, Draga Masint. Sándor az Obrenovics-család sarja volt. Minden jót Ausztriától várt s állítólag azért kellett elpusztulnia, hogy az orosz-barát Karagyorgyevicsek következhesenek.

12.

Ezen a napon született 1814-ben Kemény Zsigmond báró, regényíró és politikus.

27.

1897-ben halt meg Brassai Sámuel, Erdély büszkesége, a kitűnő polihisztor. Brassai hatvan nyelven beszélt, írt és olvasott, emellett elsőrangú zenész volt. Halálos ágyánál hű barátja és tisztelője: Hubay Jenő hegedült.

28.

1914-ben Gavriilo Princip szerb diák a hadgyakorlaton Szerejevóban tartózkodó Ferenc Ferdinánd osztrák-magyar trónörökösöt és feleségét több pisztolylövéssel megöli. Ez a kettős gyilkosság lett a kiindulópontja, vagy inkább ürügye a négy évig tartó véres világháborúnak.

KEMÉNY ZSIGMOND

„Egyetlen görcs volt az élete. Allandó szorongás nehezedett rá, alaktalan szenvedélyek kavargotak benne: „A szív örvényei”. Csupa gátlás volt és csupa szeszély. Néha veszekedett, indulatok fröccsentek ki belőle és elsősorban őt magát égették meg. Állítólag gyáva volt. Nem hiszem. Szerette végiggondolni a dolgokat, ami a legnagyobb bátorság. Nyilvánosan és félreérthetetlenül tudott megalkudni, ami az ő idejében és környezetében majdnem hősiesség számba mehett. Gyáva nem volt, csak szánalmas. Ha előtötte fejét a vér, képtelen volt legyűrni indulatait és rajtvesztett: emellett többnyire képtelen volt indulatait szabadjára engedni és ezen még inkább rajtvesztett. Fiatal korában egyszer pusztá kézzel egymagában nekirontott az alispánnak és darabontjainak, kik anyja házában végrehajtást rendeztek: Akkor véresre verték. Már közel járt a negyvenhez, amikor egyben megdühödött a lakótársára és összeszorított ököllel többször felérohant: de közelébe érve, mindig megtorpant s végül kivonult a szobából, majd néhány perc múlva visszatért: sírva! Szakadatlan feszültségben élt. Vágyott, áhított valamire, — ki tudná megmondani mire. Világképe sötét és érdekes volt, tragikus és drámai. Lelke legmélyén a felodódó idillt kereste: lelke legmagasán a feloldó magyarázatot. A tragikus szemléletű embernek nincs más elégtétele, mint a tiszta kifejezés. Ezt kereste lázasan, ezt kereste zseniálisan, ezt kereste hiába.

Az olcsó jóhízeműséget, a szónokias öncsalást, a nemes törekvések tévtanaitól táplált, lángoló, lobogó, megbabonázó és dézsa vizzel kioltható erényt gyűlölte, utálta és megvetette.”

(Ignótus Pál)

JULIUS

Szentjakab hava • 31 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☾	Görög	Zsidó	Nap		
		naptár					k.	ny.	
1	Péntek	Jézus v.	Tibold	☾	Kozma	2		4 07	20 01
2	Szombat	Sarlós B. A.	Ottokár	♄	B. A. meze	3	S. Kor. 4 P.	4 07	20 01
3	Vas.	M. sz. pápa	Kornél	♄	Jácint	4		4 07	20 00
4	Hétfő	Ulrik pk. ☽	Ulrik	♁	Krét. And.	5		4 07	20 00
5	Kedd	Zakkari A.	Enese	♁	Márta özv.	6		4 08	20 00
6	Szerd.	Izaiás pr.	Ézajás	♁	N. Szizoesz	7		4 09	19 59
7	Csütört.	Cir. és M.	Cirill	♄	Tamás, Ák.	8		4 10	19 59
8	Péntek	Erzsébet	Teréz	♄	Prokóp	9		4 10	19 59
9	Szombat	Veronika	Lukrécia	♄	Pankrác	10	S. Kh. 5 P.	4 11	19 58
10	Vas.	Amália	Amália	♄	Leonc vt.	11		4 12	19 57
11	Hétfő	I. Pius páp.	Lili	♄	Eufemia	12		4 13	19 56
12	Kedd	Gualbert ○	Izabella	♄	Proklusz	13		4 14	19 56
13	Szerd.	Anaklét p.	Jenő	♄	Gábor főa.	14		4 15	19 55
14	Csütört.	Bonavent.	Eörs	♄	Aquila	15		4 16	19 55
15	Péntek	Henr. cs.	Henrik	♄	Quirik	16		4 17	19 54
16	Szombat	Kárm. B. A.	Valter	♄	At nogén	17	S. Bal. 6 P.	4 18	19 54
17	Vas.	Elek hv.	Elek	♄	Marina	18	Tem. e. b.	4 19	19 53
18	Hétfő	Kamill hv.	Frigyes	♄	Diusz	19		4 20	19 52
19	Kedd	Páli sz. Vin.	Emília	♄	Emilián pr.	20		4 21	19 51
20	Szerd.	Jeromos	Illés	♄	Illés pr.	21		4 22	19 50
21	Csütört.	Praxedes	Dániel	♄	Simeon. Ján.	22		4 23	19 49
22	Péntek	Mária M.	M. Magd	♄	Már. Magd.	23		4 24	19 48
23	Szombat	Apollin	Lenke	♄	Fókasz	24	S Pin. 1 P.	4 26	19 46
24	Vas.	B. Kinga	Krisztina	♄	Krisztina	25		4 27	19 46
25	Hétfő	Jakab aps.	Jakab	♄	Anna	26		4 27	19 45
26	Kedd	Anna assz.	Anna	♄	Hermolaus	27		4 28	19 44
27	Szerd.	Pantal. ●	Olga	♄	Pantelem.	28		4 30	19 42
28	Csütört.	Ince p.	Ince	♄	Nikánor	29		4 31	19 41
29	Péntek	Márta sz.	Márta	♄	Kallinik	1	Ab R. Kh.	4 33	19 39
30	Szombat	Judit vt.	Judit	♄	Szila	2	S. M. 2 P.	4 34	19 38
31	Vas.	Loy. Ign.	Oszkár	♄	Eudocim	3		4 35	19 36

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

Julius 1—4. meleg napsütés, 5—11. borusra fordul, 12—20 ismét tartós meleg, 21—27 hirtelen záporok. 28-tól esős napok.

Hold fényváltozásai:

Első negyed 4-én 14 ó. 47 p.

Holdtölte 12-én 16 ó. 5 p.

Utolsó negyed 20-án 16 ó. 5 p.

Ujhold 27-én 4 ó. 54 p.

Julius

*De kint julius pirosló haraggal
kilangal
s én csont-ökleim kétfelé vetem,
Kitörök szobám négy fala közül
s veszett irammal újra nyergelek.
Harsonázva, izzó lázu kedvvel
belekiáltom a lobogó hajnalba:
Élet kell
s nagy szabaduló reggel!*

(Tamás Gáspár)

2.

Ezen a napon 1504-ben halt meg Stefan cel Mare moldvai vajda, akit a törökökkel való harcban magyar és székely csapatok minden erejükkel támogattak.

3.

1866-ban ezen a napon halt meg Egressy Gábor, a kitünő tehetségű színész, aki a magyar drámairodalom büszkeségét, a Bánk-bánt kiemelte a feledés homályából.

6.

Szabó Dezső született 1879-ben, a mai magyar prózának kiváló művelője. Szabó a kollektivum szócsovéből magányos óriássá lett, majd az óriás is elmaradt és csak a magányos maradt meg.

10.

1509-ben Noyonban született Kálvin János. Következetességével és erkölcsi szigorával a városállam polgárságát, társadalmi és gazdasági életét a bibliai normák szerint igyekezett átalakítani.

14.

A párisi nép 1789-ben lerombolta a Bastille nevű börtönt. A börtön helyén a forradalomban elesett hősök emlékére emlékoszlopot emeltek.

16.

1864-ben halt meg Szalay László magyar történetíró.

23.

1914-ben Szerbia megkapja az ultimátumot Báró Giesl belgrádi követ két nappal később veszi kezébe a szerb kormány választát. A Ballplatz elégedetlen a felelettel és 28-án Ausztria—Magyarország hadat üzen Szerbiának.

SZALAY LÁSZLÓ

„Mint a magyar doktornérek csoportjának legkiemelkedőbb egyénisége, Szalay László eleven példája a magyarság és európaiság hiánytalan szintézisének. Társaihoz hasonlóan többretegű tehetség — publicista, jogász, történetíró — egy személyben, mintha csak az a rejtelmes teremtmény a mely a szellem építő mestereit formálja, annak szükségét érezte volna, hogy a gondolatnak kevés számú harcosai közül egy ember végezze el háromnak a munkáját. Több mint egy évszázad pergett le, amióta Szalay munkásságát tizenkilenc éves korában szubjektív költői zsenyéggel kezdte, hogy a férfikor derekán, — ötvenegy éves volt, a mikor 1864 július 14-én elhunyt — mint a történelemírásnak legszigorubbán tárgyilagos mestere fejezte be.

Amikor a magyar alkotmány és a magyar jog darabokra tört, Szalay László a történelembe menekült, hogy miként báró Eötvösnek írta, a multban megkeresse a nemzet jövőjének kulcsát. Köztudomásu, hogy Szalay Lászlónak monumentális történelmi műve az első modern magyar történelem, amely elődeitől nemcsak a források behatóbb ismeretében, nemcsak abban tért el, hogy a mult eseményeit nem a korabeli pártszemponctokból ítéli meg, hanem főleg abban, hogy kritikai szellemével felülemelkedett az ösök tetteinek felcsigázott csodálatán.

Kritikus volt, amikor történelmet csinált, kritikus amikor, mint első oknyomozó historiografus történelmet írt.

Szalay sokban hasonlít a francia doktrinairek vezéréhez, Guizothoz, aki bár, mint publicista és történetíró, talán fölötte is állt Szalaynak, mint politikai jellem, messze mögötte maradt.”

(Vámbéry Rusztem)

AUGUSZTUS

Kisasszony hava • 31 nap

A hó és hét napjai.		Rom. kath.	Protestáns	☩	Görög	Zsidó	Nap		
							naptár		k.
1	Hétfő	Vasas Pét.	V Péter	♁	Sz. † körm.	4		4 36	19 36
2	Kedd	Liguri Alf.	Lehel	♁	István vt.	5		4 37	19 34
3	Szerda	István vt. ☽	Hermina	♃	Izák Fauszt	6		4 39	19 33
4	Csüt.	Domonkos	Domonkos	♃	Efezi gyer.	7		4 40	19 31
5	Péntek	Hav. B.-A.	Oszvald	♃	Euszignusz	8		4 41	19 29
6	Szombat	Ur szinv.	Berta	♃	Úr szinv.	9	S. Debar	4 43	19 28
7	Vas.	Vasas Pét.	Ibolya	♃	Pulkéria	10	J. puszt. b.	4 44	19 26
8	Hétfő	Cirjék vt.	László	♃	Emilián	11		4 45	19 26
9	Kedd	Vianney J.	Emőd	♃	Mátyás ap.	12		4 46	19 24
10	Szerda	Lőrinc vt.	Lőrinc	♃	Lőrinc vt.	13		4 47	19 22
11	Csüt.	Zsuzsán. ○	Tibor	♃	Euplusz	14		4 49	19 20
12	Péntek	Klára sz.	Klára	♃	Amcét	15		4 50	19 19
13	Szombat	Ipoly. Kass.	Ipoly	♃	Maxim hv.	16	S. V. 3 P.	4 52	19 17
14	Vas.	Kajetán	Özséb	♃	Mikeás hv.	17		4 53	19 15
15	Hétfő	N.-B.-A.	Mária	♃	N.-B.-A..	18		4 54	19 14
16	Kedd	Joakim	Abraham	♃	Dioméd vt.	19		4 55	19 12
17	Szerda	Jácint hv.	Anasztáz	♃	Miron pap	20		4 57	19 10
18	Csüt.	Ilona ☾	Ilona	♃	Florusz, L.	21		4 58	19 08
19	Péntek	Lajos pk.	Huba	♃	András vt.	22		5 00	19 06
20	Szombat	Sz. István k.	István	♃	Sámuel	23	S. Ek. 4 P.	5 01	19 04
21	Vas.	Özséb vt.	Sámuel	♃	Tádé	24		5 02	19 03
22	Hétfő	Timót	Menyhért	♃	Agatonik	25		5 03	19 01
23	Kedd	Beniti Fül.	Farkas	♃	Farkas	26		5 05	18 59
24	Szerda	Bertal. ap.	Bertalan	♃	Eutik	27		5 06	18 57
25	Csüt.	Lajos kir. ●	Lajos	♃	Bertalan	28		5 08	18 55
26	Péntek	Zefirin p. vt.	Izsó	♃	Adrián	29	[R. Kh.	5 09	18 53
27	Szombat	Kalazanti	Gebhárd	♃	Poemén	30	S. Re. 5 P.	5 10	18 52
28	Vas.	Ágost. aps.	Ágoston	♃	Mózes rem.	1	Elul R. Kh.	5 11	18 50
29	Hétfő	Ker. Ján. fv.	Erneszt	♃	K. Ján. f.	2		5 13	18 48
30	Kedd	Limai Róza	Róza	♃	Sándor pk.	3		5 14	18 46
31	Szerda	Raimund	Erika	♃	B.-A. öve	4		5 16	18 44

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

Augusztus 1–5. hűvös, kisebb esők, 6–11. szeles és derűs, 12–17. változó és többnyire meleg, 18-tól meleg, néhány záporosó.

Hold fényváltozásai:

Első negyed 3-án 3 ó. 59. p.

Holdtölte 11-én 6 ó. 57 p.

Utolsó negyed 18-án 21 ó. 30 p.

Ujhold 25-én 12 ó. 17 p.

Augusztus

*Boldog, ki mindig újrakezd
Boldog, kit az élet maraszt
Boldog, aki vígan kaszál
Boldog, aki a paraszt*

(Ady Endre)

1.

Német és Franciaországban ezen a napon 1914-ben volt a mozgósítás.

2.

Három évvel ezelőtt halt meg Hindenburg, a világháború hadvezére, az utolsó német köztársasági elnök.

3.

1863-ban született Gárdonyi Géza. Falu-pártisága alakította ki magyarság-látását. A fáltisi embert tartja a magyarság egyedüli megtestesítőjének.

8.

1790-ben ezen a napon született Kölcsey Ferenc, a nagy magyar költő, a Himnusz szerzője.

12.

1848-ban halt meg Stephenson, az első gőzmozdony alkotója.

14.

1865-ben halt meg Semmelweis Ignác, aki felfedezte a gyermekágyi láz kórokozóját.

15.

1589-ben született Báthory Gábor erdélyi fejedelem, akit csak mint véres zsarnokot és botrányos paráználkodót emleget a történelem. Váradon saját hajdui ölték meg.

19.

Az erdélyi unitárius egyház megalapítója. Dávid Ferenc született ezen a napon, 1510-ben.

22.

1864-ben mondták ki Genfben ezen a napon az orvosok és betegápolók semlegességét a mindenkor háborúban. Jelvényük Genf város címere és egy vörös kereszt.

23.

1572-ben a 23-ról 24-re virradó éjszakán Franciaországban tizezer hugenottát gyilkoltak meg. A vérengzést Medici Katalin rendelte el, mert féltette fia koronáját az erős hugenotta befolyástól.

KÖLCSEY FERENC

„Közvetlen környezetem is idegenkedett tőle és ő maga is idegen volt környezetében, a magyar köznemes élete távol állt tőle, a világpolgártól. Minden szórakozástól s az életnek konyhai értelemben vett gyönyörűségeitől irtózott és megszeszakadt. Korán elvesztette szüleit és fél szemevilágát, ez gyámoltalanná tette s magánossá. Könyvek között kereste meg azt a helyet, ahol eltérte s elbirta az életét.

Szomszédai dühösen és el-lenségesen viselkedtek, letarolták földjét. Hideg s szenvedő természete a félreértésben csak ellenséget s meg nem értést robbantott.

Tizenegy éves korától szerelmes és mindenekelőtt saját-magába. Lelkét azonban a kor s a nemzet mindinkább érdekelni kezdi.

Alapjában véve Kölcsey modern lélek s költészetének legértékesebb termékei modern szellemiek és formájuk.

Valami vágy hajtotta állandóan. Költményeiben alig határozta meg, hogy merre. Svájc és Amerika mind csak kifejezési forma volt számára, tulajdonképpen önmaga elől elmenekült. Költészetében is csak sejtetett és semmeresen akarta pontosan nevével nevezni a dolgokat.

Költészete éppúgy kitűnt, mint magas, sovány, hajlott-hátú alakja, melyet mindig fekete ruha takart. Tragédiája, hogy Weimart és Jénát akarta átplántálni a magyar földbe, amely ezt ekkor egy csöppet sem igényelte még. Mikor meghalt, barátai így kiáltottak föl: Nem volt közénkvaló... És meg lehet toldani még ezzel: nem volt e földre való. De hol és merre volt útja és célja? Erre még eddig senki sehol nem adta meg a hiánytalan feleletet.”

(Róbert István)

SZEPTEMBER

Szent Mihály hava • 30 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☽	Görög	Zsidó	Nap		
		naptár					k.	ny.	
1	Csütört.	Egyed ☽	Egyed	♌	Évkezdet	5		5 19	18 42
2	Péntek	István kir.	Rebeka	♍	Mamánt	6		5 19	18 40
3	Szombat	Manszvét k.	Hilda	♍	Teoktiszt	7	S. Sof. 6 P.	5 19	18 39
4	Vas.	Vit. Róz	Rozália	♎	Baofiasz	8		5 21	18 37
5	Hétfő	Jusztini. L.	Viktor	♎	Zakariás	9		5 22	18 35
6	Kedd	Ida	Zakariás	♎	Mihály	10		5 24	18 32
7	Szerda	Kassai vért.	Regina	♏	Szocont	11		5 25	18 30
8	Csüt.	K. B.-A.	Mária	♏	Kisb.-A	12		5 27	18 28
9	Péntek	Kl. Péter ○	Ádám	♐	Joachim	13	[1., 2 P.	5 27	18 27
10	Szombat	Tolent M.	Erik	♐	Menodóra	14	S. K. Thez	5 29	18 25
11	Vas.	Prot., Jac	Teodóra	♑	Teodóra	15		5 30	18 22
12	Hétfő	Mária neve	Guidó	♑	Autonóm	16		5 32	18 20
13	Kedd	Notburga	Ludovika	♑	Kornél	17		5 33	18 18
14	Szerda	Sz. k. felm	Szerénke	♒	Sz. Ker. f.	18		5 35	18 16
15	Csütört.	Fájd. Sz. K.	Nikodém	♒	Nikéta vt.	19		5 36	18 14
16	Pént	Kornél p.	Edit	♓	Eufémia	20	[3., 4. P.	5 37	18 12
17	Szombat	Sz. Ferc. ☾	Ludmilla	♓	Zsófia	21	S. Ki Thov.	5 38	18 10
18	Vas.	K. Jozsef	Titusz	♈	Eumén pk.	22		5 40	18 08
19	Hétfő	Január vt.	Vilhelmina	♈	Trofim vt.	23		5 41	18 06
20	Kedd	Euszták	Friederika	♉	Enszták	24		5 43	18 04
21	Szerda	Máté ap.	Máté	♉	Jónás pr.	25		5 44	18 01
22	Csütört.	Móric vt.	Móric	♊	Fóka pk.	26		5 45	18 00
23	Péntek	Tekla sz. ●	Tekla	♊	K. Ján. fog.	27		5 46	17 58
24	Szombat	Fog. kiv. M.	Gellért	♋	Tekla sz. vt.	28	S. N. 5 6 P	5 48	17 56
25	Vas.	Gellért vt.	Kleofás	♋	Eufrozina	29		5 49	17 54
26	Hétfő	Cipr., Juszt.	Jusztina	♋	Nilusz	1	This. 569	5 51	17 51
27	Kedd	Kozma	Adalbert	♌	Kallisztrát.	2	Ujév 2. n.	5 52	17 49
28	Szerda	Vencel kir.	Vencel	♌	Baruch pr.	3	Gedalj. b	5 54	17 48
29	Csütört.	Mihály főa	Mihály	♍	Kiriak rem.	4		5 55	17 46
30	Péntek	Jeromos ea.	Jeromos	♍	Gerg. pk.	5		5 59	17 44

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

Szeptember, zavartalan szép napok. 8-ig tiszta napsütés, 9–16. többször esős nap, 17–24. borús és esős, 25-től szeles.

Hold fényváltozásai.

Első negyed 1-én 18 ó. 28 p.

Holdtölte 9-én 21 ó. 8 p.

Utolsó negyed 17-én 4 ó. 12 p.

Ujjhold 23-án 21 ó. 34 p.

Szeptember

*Ne gondoljátok, hogy én nem tudom
Mi készül itt, mi foly nap nap után
Jól tudom én: haldoklik a világ
Mindennap egy torony dől, bástya omlik, —
S ez a bűbájós őszi délután
Lehet, hogy az utolsó délután.*

(Reményik Sándor)

1.

1862-ben jelent meg Lincoln amerikai elnök nyilatkozata, mely felszabadította az összes rabszolgákat.

2.

1858-ban született Fadrusz János, a legnagyobb magyar szobrász. A zilahi Wesselényi és a kolozsvári Mátyás szobor alkotója.

3.

1813-ban született Eötvös József, a Falu jegyzője szerzője.

6.

1914-ben ezen a napon kezdődött meg a Marne-i csata, ahol — egyes politikusok s hadvezérek véleménye szerint — a központi hatalmak elvesztették a világháborút.

7.

1863-ban fejeződött be a nagyszebeni országgyűlésen a román nemzet egyenjogúsági vitája, mely után a román nemzetet a többi erdélyi nemzettel egyenlőnek nyilvánították.

10.

1890-ben született Werfel Ferenc, a kitűnő német regényíró, akinek Musa Dagh negyven napja című regénye a letragikusabb és legkitűnőbb kisebbségi regény.

14.

1321-ben halt meg Dante Alleghieri, az Isteni Szinjáték szerzője, az olasz irodalmi nyelv megalapítója.

16.

1876-ban halt meg Kolozsvárt Erdély Széchenyije: Gróf Mikó Imre.

19.

1802-ben született Monakon Kossuth Lajos, Széchenyi István gróf legerősebb politikai ellenfele.

29.

1758-ban született Nelson, a kitűnő tehetségű angol tengernagy, aki 1805-ben Trafalgarnál tönkreverte a franciákat.

MIKÓ IMKE

„Gróf Mikó Imre már harminckét éves korában, 1837-ben, elérte külső pályafutásának azt a legmagasabb pontját, ahova az erdélyi főurak közül csak nagyon kevesek jutottak el. Ebben az életkorban már erdélyi főkormányzói tanácsos, tehát tagja Erdély legfőbb kormányzóhatóságának. Tíz év múlva már erdélyi királyi kincstárnok és valóságos belső titkos tanácsos. Mint a főkormányzók megbízottja, 1848 decemberében fontos megbiztatásokkal megy Olmützbe. A féltékeny hatalom megakadályozza, hogy a nagy erdélyi patrióta nemzete szörnyű napjaiban hazatérhessen. Csak élni. Minő borzasztó volt ez a 1849 októberében tudja ezt elhazatérés! Hazája tüzhelyét feldulva, nemzetét kétségbeesve, családját szétszórtan találja. És hogy teljes legyen a tragédia, felesége már fél év óta sírban pihen.

Mikó Imre igazi pályafutása a kétségbeesés árnyékában és a fájdalmak sötét völgyében kezdődik. A nagy szenvedések mélységébe kellett leszállania, hogy nagy lelkének igazi erdélyi szépségei kibontakozzanak, hogy visszanyerje ifjú frissességét, erejét és nyugalmisságát. Mikó Imre igazi lelki nagysága nemzetünk történetének legszomorúbb korszakában, a múlt század ötvenes és hatvanas éveiben tündöklök. Nem mondhatjuk ama elviselt frazeológiával, hogy ez a tündöklés áttörné a rákövetkező évtizedeket is. Sokféle szellemi rétegződés elfedte, de ha az erdélyi szellemi élet alakjait kutatjuk, kétségtelenül eljutunk a Mikó Imre tiszta és nemesfényű lelkének örökségéig.

Ime! „Erdélyország utolsó fejedelme”: Bethlen Gábor szellemének leghűségesebb örököse.”

(Tavaszi Sándor)

OKTÓBER

Mindszent hava • 31 nap

A hó. és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☩	Görög	Zsidó	Nap		
		naptár						k.	ny.
1	Szombat	Remig ☽	Malvin	♁	B. A. véd.	6	S. Vajelek	5 58	17 41
2	Vas.	Órangyal	Petra	♁	Ciprián vt.	7		5 59	17 39
3	Hétfő	Liz. Teréz	Helga	♁	Areop Dén.	8		6 01	17 37
4	Kedd	Asszisi F.	Ferenc	☩	Hierót	9		6 02	17 35
5	Szerda	Placid vt.	Aurél	☩	Karitina	10	Jom Kip.	6 04	17 33
6	Csütört.	Brunó hv.	Brunó	☩	Tamás aps.	11		6 04	17 31
7	Péntek	Rózsafüzér	Amália	☩	Szergius vt.	12		6 06	17 29
8	Szombat	Magy. N. A.	Etelka	☩	Pelágia	13	S.Haasz	6 07	17 27
9	Vas.	Dénes ○	Dénes	♁	Jakab ap.	14		6 09	17 25
10	Hétfő	Borgias F.	Gedeon	♁	Eulamp vt.	15	Szuk 1. n.	6 10	17 23
11	Kedd	Placidia	Brigitta	☩	Fülöp diak.	16	Szuk 2. n.	6 12	17 21
12	Szerda	Miksa p.	Miksa	☩	Próbusz	17		6 13	17 20
13	Csütört.	Ede kir. hv.	Kálmán	☩	Kráp	18		6 14	17 18
14	Péntek	Kallszt p.	Helén	☩	Paraszkeve	19		6 16	17 16
15	Szombat	Teréz sz.	Teréz	☩	Lucián vt.	20		6 17	17 14
16	Vas.	Gál ap. ☾	Gal	☾	Lungin vt.	21	Hosan. R.	6 19	17 12
17	Hétfő	Alakok M.	Hedvig	☾	Ozeás	22	Sem aker	6 20	17 10
18	Kedd	Lukács ev.	Lukács	☾	Lukács ev.	23	Szim. th.	6 21	17 09
19	Szerda	Al. Péter	Lucius	☾	Joel pr.	24		6 22	17 07
20	Csütört.	Vendel,	Iréne	♁	Artémusz	25		6 24	17 05
21	Péntek	Orsolya sz.	Orsolya	♁	Hitarion	26		6 26	17 03
22	Szombat	Kordula sz.	Előd	♁	Aberc pk.	27	S. Beres	6 27	17 01
23	Vas.	Ignác ●	Gyöngyike	♁	Jakab ap.	28		6 29	16 59
24	Hétfő	Rafaél főa.	Salamon	♁	Arétasz	29		6 30	16 58
25	Kedd	Mór pécsi	Blanka	♁	Marcián	30	Ros. Khod.	6 32	16 56
26	Szerda	Dömötör	Dömötör	☩	Demeter vt.	1	Mar. R. K.	6 33	16 54
27	Csütört.	Szabina vt.	Szabina	☩	Nesztor vt.	2		6 35	16 52
28	Péntek	Sim. és Jud.	Simon	☩	Terenc vt.	3		6 37	16 50
29	Szombat	Narcisz pk.	Zenó	♁	Anasztázia	4	S. Noakh.	6 39	16 48
30	Vas.	Kriszt. k.	Kolos	♁	Zenób	5		6 40	17 48
31	Hétfő	Farkas ☽	Ref. eml	♁	Epimák vt.	6	Seni böjt	6 41	17 46

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja

Október 8-ig tartó esők, 9–15. erősen lehül, 16–23. hideg esők, 24–31. megenyhül.

Hold fényváltozásai:Első negyed 1-én 12 ó. 45 p.
Holdtölte 9-én 10 ó. 37 p.
Utolsó negyed 16-án 10 ó. 24 p.
Ujhold 23-án 9 ó. 42 p.
Első negyed 31-én 8 ó. 45 p.

Október

*Sir, sir az október... Talán boldogtalan...
Mint az embernek, épp olyan könnye van...
megindul... abbahagyja s meg újra megered;
pergeti magából a szapora könnyeket.*

(Somlyó Zoltán)

1.

1791-ben nyitották meg a francia törvényhozó gyűlést, melynek tagjait — a történelem folyamán először — népképviselői alapon választották meg.

4.

1570-ben született Pázmány Péter, az ellen-reformáció vezére, a nagyszombati egyetem megalapítója.

5.

1864-ben halt meg Madách Imre, a tragikus magánéletű világhírű író, az Ember Tragédiája szerzője.

12.

1492-ben délután 4 órakor fedezte fel Kolumbusz Kristóf Amerikát. Ebben az órában látta meg azt a földdarabot, amit ma Amerikának neveznek.

13.

1924-ben halt meg Anatole France, a modern francia irodalom kiváló vezéralakja.

16.

1893-ban ezen a napon született II. Károly, Románia királya. És ugyanezen a napon 1914 éjjelén hunyt el váratlanul I. Károly román király.

17.

1848-ban mondták ki az agyagfalvi székely nemzetgyűlésen az önvédelmet.

19.

1745-ben halt meg Swift Jonathan angol író, akinek Gulliver utazásai című műve minden idők legnagyobb szatirája marad.

13.

Ezen a napon kísérel meg másodszer 1921-ben IV. Károly visszatérését a magyar trónra, de Budaörsnél a nemzeti csapatokkal találja magát szemben, akik csapatait lefegyverzik, őt magát pedig kiszolgáltatják az antantnak.

23.

1613-ban ezen a napon választották Bethlen Gábort Erdély fejedelmévé a kolozsvári főtérségi templomban.

BETHLEN GÁBOR

„Harminchárom éves volt, mikor elfoglalta Erdély fejedelmi trónját. Tizenhat évi uralkodása után, negyvenkilenc éves korában mint öreg fejedelem meghalt.

Bethlen Gábort a legnagyobb uralkodó egyéniségek közé számítom, akiket a történelemben ismerünk. Különösen a legelső abból a szempontból, hogy tiszta magyar elgondolásai, célja és akarata volt. Valóban a magyar faj génusza uralkodott felette egész életében s az védelmezte meg elképzelhetetlen veszélyek között. Szimbólikus jelentősége van a magyar Ethnos értéktermelő kvalitásai szempontjából.

A magyarság kénytelen folytatón a körülmények átkos voltára hivatkozni, hogy a tehetségek hiányát indokolja. Bethlen Gábor csaknem egyetlen, akire a magyar modern ember nyugodtan hivatkozhatik, hogy valaki a semmiből saját erejével mégis a faj kiváló s számtalanszor tapasztalt kvalitásai alapján érte el a legmagasabb határvonalat.

Ez a határvonalt azonban nem jelezhető vonallal. A magyar perspektíva ködbe, vagy délibádba vész. Az Árpádok óta nem tisztult mértani vonallá.

Mi az, amit Bethlen Gábor létezése jelent?

Magyar jelentése: egy őserővel terhelt fajtának, a fantázia szédülteit közt, a szigorú realizmusba menekülése. Soha magyar költő ekkora álmot nem álmódott. Soha magyar paraszt ennyire józanon össze nem huzta magát. Egyfelől rendet teremteni a kontinensen, másfelől megmenteni a maroknyi lehetőséget. Ez több az Attila álmánál: Isten ostroma lenni. Ez a kemény erdélyi Isten áldása akart lenni.”

(Móricz Zsigmond)

NOVEMBER

Szent András hava • 30 nap

A hó. és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☽	Görög	Zsidó	Nap		
naptár							k.	ny.	
1	Kedd	Mindensz.	Marianna	☾	Koz. Damj.	7		6 42	16 45
2	Szerda	Halott. n.	Achill	☾	Acindin vt.	8		6 44	16 43
3	Csütört.	Hubert	Győző	☾	Acepszim.	9	Kham böjt	6 46	16 41
4	Péntek	B. sz. Károly	Károly	☾	Joannic	10		6 47	16 39
5	Szombat	Imre hg.	Imre	☾	Galaktion	11	S. L. Lekh.	6 49	16 38
6	Vas.	Lénárd	Lénárd	☾	Pál pk.	12		6 50	16 37
7	Hétfő	Engelb. ○	Rezső	☾	Hieron vt.	13	Seni böjt	6 51	16 35
8	Kedd	Gottfried	Gottfried	☾	Mih. fõa.	14		6 53	16 34
9	Szerda	Tivadar vt.	Tivadar	☾	Onezitor vt.	15		6 54	16 32
10	Csütört.	Av. Andr.	Luther M.	☾	Oresztesz	16		6 56	16 31
11	Péntek	Marton pk.	Márton	☾	Menna	17		5 57	16 30
12	Szombat	Márton pk.	Jónás	☾	Alam János	18	S. Vaier	6 59	16 29
13	Vas.	R. sz. Szan.	Szaniszló	☾	Arsz. János	19		7 00	16 28
14	Hétfő	Jozafát ☾	Klementina	☾	Fülöp aps.	20		7 02	16 26
15	Kedd	N. Albert	Lipót	☾	Guriasz	21		7 03	16 25
16	Szerda	Ödön pk.	Ottmár	☾	Máté aps.	22		7 05	16 23
17	Csütört.	Cs. Gergely	Hortense	☾	Csod. Gerg.	23		7 07	16 22
18	Péntek	Pét. Pál.	Ödön	☾	Plátó vt.	24		7 08	16 21
19	Szombat	Erzsébet	Erzsébet	☾	Abdiasz	25	S. Kh. Sz.	7 09	16 20
20	Vas.	Valois F.	Jolán	☾	Dek. Gerg.	26		7 10	16 20
21	Hétfő	Sz. M. bem.	Olivér	☾	B.-A. fela.	27		7 12	16 19
22	Kedd	Cecilia ●	Cecilia	☾	Filémon	28		7 13	16 18
23	Szerda	Kelemen p.	Kelemen	☾	Amfilok	29		7 15	16 17
24	Csütört.	K. János	Emma	☾	Kelemen p.	1	Kisi. R. Kh.	7 16	16 16
25	Péntek	Katalin vt.	Katalin	☾	Katalin vt.	2		7 18	16 15
26	Szombat	B. János.	Miklós	☾	Alipius	3	8 Toldott	7 19	16 14
27	Vas.	Ádv. 1 v	Virgil	☾	P. Jakab	4		7 20	16 14
28	Hétfő	Pignatelli	Stefánia	☾	István	5		7 21	16 13
29	Kedd	Szaturnin	Noé	☾	Paramon	6		7 23	16 13
30	Szerda	András ☽	András	☾	András ap.	7		7 24	16 12

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja.

November 1–6. hideg esők, hó is, 7–13. borús hideg.
14–21. kellemes enyhülés, 22–30. lehül, éjjel erős fagy.

Hold fényváltozásai:

Holdtölte 7-én 23 ó. 23 p.
Utolsó negyed 14-én 17 ó. 20 p.
Ujhold 22-én 1 ó. 5 p.
Első negyed 30-án 4 ó. 59 p.

November

*Jön az ősz, már hullanak a cifra virágok
Szirmai, rongyban, mint farsangi plakátok,
ha süvit a bőjti szél: „Nincs szükség rátok
Már vége a násznak, megestek a lányok.
Komolyan és szürkén, mint a gőgös szerény,
fiat ringatva, ül a termés, helyén
kész elbocsájtani a Szentmihály szelén
s hős anyaként halni a November derén.*

(Babits Mihály)

1.

Ezen a napon alakult meg 1918-ban Kolozsvárt a nemzeti tanács erdélyi bizottsága. Apáthy István egyetemi tanár, a híres természetudós elnöklésével.

5.

1880-ban született Sadoveanu Mihály, a jelenkori román irodalom egyik legnagyobb tehetsége.

7.

1810-ben született Erkel Ferenc zeneszerző, a Hunyady László és Bánk-bán operák szerzője

8.

1921-ben ezen a napon született Mihály nagyvajda.

14.

1840-ben született Rodin, a világhírű francia szobrász, a „Gondolkodó” alkotója.

17.

1773-ban született Csokonai Vitéz Mihály, a hányattott életű ragyogó magyar költőtehetség.

19.

1855-ben halt meg Vörösmarty Mihály, a magyar költészet romantikus korszakának írófejedelme.

22.

1877-ben született Ady Endre.

25.

1629-ben halt meg Bethlen Gábor, Erdélyország legnagyobb fejedelme, aki alatt Erdély aranykorát élte.

30.

1918-ban nyílt meg Gyulafehérvárt a román nemzetgyűlés, mely többek közt az ittlako nemzeteknek teljes nemzeti szabadságot, teljes sajtószabadságot s minden emberi gondolat szabad terjesztését határozta el.

ADY ENDRE

„Némely modernnek unottan fordultak el Adytól, mint a kutyakölyök az anyjától, ha csömörlésig teleszopta magát belőle. Az olvasó smokkok félnek, hogy nem találtnak eléggé moderneknek, ha Ady kedvelői maradnak. Hiába: úgy érzik, hogy Ady mégiscsak a háborút élteké, forradalmat csináltaké, a század eleji embereké, s ma már mégis csak inkább az apáké, mint a fiaiké. És ezek úgy tetszenek, mint Ady hajdani „kis csukái”, akik nem szívesen kérnek helyet abban a fejezetben, hogy „Ady és kora”. És így, míg uralkodó osztályok és társadalmi rétegek a maguk ábrázatára igyekeznek átalakítani Adyt, az igazi Ady mindinkább eltűnik. Hol keressük? Erdélyben, ahol úgy őrzik, mint a régi magyar szellemi nagyság, a hajdanvaló Magyarország szép emlékét? Az amerikai magyarok között, a hol a lezajlott forradalmak zászlaján az új Kossuthos emléket jelenti? Vagy Szlovénzókó ifjuságában, ahol még a legtisztábban él, mint a nyugati magyar szellem, a magaságok felé törekvő emberi egyetemesség emléke, mint költői nagyság és írói forradalmi sag. Ady az alullevőké volt, az elnyomottaké, a békétleneké a be nem teljesülteké, a kissemmizetteké, a forrongóké, a lázadóké volt Ady.

És ezért ezt az iramot soha nem foglalhatják le a maguk számára a mindenkori uralkodó osztályok, mert velük szemben örökké ellenség, lázadó marad.

Ő már harminc év előtt érezte és hirdette világok forgását, rendszerek születését és bukását. Kezdetől fogva nem volt a rend maradáóságát védő polgár és nem volt soha az uralkodó osztályok költője. Ady nem alkudott. Ady a forradalomé.”

(Böloni György)

DECEMBER

Karácsony hava • 31 nap

A hó és hét napjai		Róm. kath.	Protestáns	☩	Görög	Zsidó	Nap		
		naptár					k.	ny.	
1	Csütört.	Elegy pk.	Elza	☩	Nahum pr.	8		7 26	16 12
2	Péntek	Bibiana vt.	Aurélia	☩	Habakuk	9		7 27	16 11
3	Szombat	Xaver F.	Olivia	♁	Szofoniasz	10	S. Vaieze	7 28	16 11
4	Vas.	Borb. vt.	Borbála	♁	Borbála	11		7 29	16 10
5	Hétfő	Szabbas	Vilma	♁	Szabbasz.	12		7 31	16 10
6	Kedd	Miklós pk.	Miklós	♁	Miklós	13		7 32	16 09
7	Szerda	Ambrus ○	Ambrus	☩	Ambrus ea.	14		7 33	16 09
8	Csüt.	Szepl. fog.	Mária	☩	Patáp	15		7 34	16 09
9	Péntek	Four. Péter	Natália	☩	B. A. fog.	16		7 35	16 09
10	Szomb.	Melkiades	Judit	☩	Menna	17	S. Vafial	7 36	16 09
11	Vas.	Damáz p.	Árpád	☩	Ósatyák	18		7 37	16 09
12	Hétfő	Otilia	Gabriella	☩	Szpiridon	19		7 38	16 09
13	Kedd	Luca sz.	Luca	☩	Eusztrát	20		7 39	16 09
14	Szerda	Nakáz, K. ☩	Szilárdka	♁	Tirzus vt.	21		7 40	16 09
15	Csüt.	Valér	Johanna	♁	Eleutér pk.	22		7 40	16 10
16	Péntek	Etelka, cs.	Albina,	☩	Aggeusz pr.	23		7 41	16 10
17	Szombat	Lázár	Lázár	☩	Dániel pr.	24	S. Vajesev	7 42	16 10
18	Vas.	Grácián	Augusztá	☩	Szentaty	25		7 43	16 10
19	Hétfő	Pelágia	Viola	☩	Bonifác vt.	26		7 43	16 11
20	Kedd	Timót vt.	Teofil	♁	Ignác vt.	27		7 44	16 11
21	Szerda	Tamás ●	Tamás	♁	Julianna sz.	28		7 44	16 12
22	Csütört.	Zenó	Zenó	♁	Anasztázia	29		7 45	16 12
23	Péntek	Viktória	Viktoria	♁	Krétai 10 vt.	1	Teb. R. K.	7 45	16 13
24	Szombat	Ádám,	Ádám, Éva	♁	Kar. előböjt	2	S. Mikez.	7 46	16 13
25	Vas.	Nagykar.	Karács.	☩	Nagykar	3	Szoth. Kn.	7 46	16 14
26	Hétfő	Sz. Istv. vt.	István vt.	☩	Is. sz. Má.	4		7 47	16 14
27	Kedd	János ap.	János	☩	István. vt.	5		7 47	16 15
28	Szerda	Aprósz.	Kamilla	☩	Több vt.	6		7 47	16 16
29	Csütört.	Tamás ☩	Dávid	☩	Aprószent.	7		7 47	16 17
30	Péntek	Dávid	Zoárd	☩	Anizia sz.	8		7 48	16 17
31	Szombat	Szilveszter	Szilveszter	☩	Melánia	9	S. Vaiigas	7 48	16 18

Kötelező munkaszüneti napok:

A hó összes vasárnapja, 25. és 26-án nagykarácsony.

December 7–13. erős szelek. 14–20 havazik. 21–28 derűs hideg, 29–31. enyhébb, de nedves.

Hold fényváltozásai:

Holdtölte 7-én 11 ó. 22 p.
Utolsó negyed 14-én 2 ó. 17 p.
Ujhold 21-én 19 ó. 7 p.
Első negyed 29-én 23 ó. 53 p.

December

*Karácsonyra hó lesz, jósolta a naptár
és lett is valóban. Mintha ezer kaptár
Nyílt volna az égen: Zümmögve kerengtek
a pihék belepték már az egész kertet.
Rajzott az egész táj! Estefelé csöngve
Szánkók szaladtak el odalent a völgybe.*

(Illyés Gyula)

5.

1791-ben halt meg Mozart, kitűnő osztrák szerző, aki 12 éves korában írta első operáját. 1863-ban született a Parasztszünet szerzője, Mascagni, olasz zeneszerző.

6.

1832-ben született Björnson Björnsterne norvég író a norvég hazafias mozgalom vezére. 1608-ban született Milton, angol költő, az Elveszett Paradicsom szerzője.

7.

1611-ben halt meg a leghíresebb Krisztus képek festője, Van Dyck, flamand festő.

8.

1843-ban született Koch Robert, a tudóvsz bacillusának felfedezője.

11.

1821-ben született Flaubert, akit híres regénye a Bovaryné miatt a vádlottak padjára ültettek.

12.

1797-ben született Heine, a kitűnő író, költő és újságíró, aki száz esztendővel ezelőtt merészebbeket álmódott sok mai modern írónál.

13.

1551-ben ölelték meg a Habsburgok Fráter Györgyöt.

17.

1918-ban Neculcea tábornok a román csapatok élén megüzente Apáthy fő kormánybiztosnak hogyha ellenállásra talál, lövetni fogja Kolozsvárt.

28.

1922-ben a Magyar Néppárt és az ugyanazon esztendő február 12-én alakult Magyar Nemzeti Párt Országos Magyar Párt néven egyesült, Jósika Sámuel bárónak, a magyar főrendiház volt elnökének elnöklése alatt.

FRÁTER GYÖRGY

„A jobbágyt nem tudta felszabadítani, magyar polgári osztályt nem tudott létrehozni, hiába fáradozott az alvidéki és erdélyi városok megmagyarosításán, a magyar gyalogságot, melyet ő teremtett meg, elnyomta és kiszorította az idegen zsoldos sereg. Abszolút nemzeti királyság helyett megvalósított egy tehetetlen külön Kis-Magyarországot s ezáltal ő, a legigazibb és legtisztább életű magyar pap, a maga korában, utat nyitott a nemzet további szétrombolásának. Nem hozott létre maradandót, de nem volt-e ez sorsa minden magyar törekvésnek, amely éppen a nemzet életerőinek elhalásával, megmerevedésével akar megküzdeni? Valami megmaradt alkotásaiból és ez maga az ember, aki idegenül és magányosan áll a nemzet mitológiájában, de van egy másik rejtett, titkos népi élete is, ahol otthonos és továbbélhet öntudatlanul: népének szenvedéseiben és nyomorúságaiban, lemondásaiban és felemelkedésében. A halál gyakran kiengeszteli az élet magányosságát és elhagyatottságát. Azonban a gyilkosság, amely a hűtlenség vádjával takarózott és áldozatát árulónak bélyegezte, csak mégjobban megnövelte a magányosságot a halott barát alakja körül. Fráter György meggyilkolásában nemcsak a császári tisztek részesek, de része volt meggyilkolásában azoknak a magyar uraknak is, akik gyűlölték a barátban az idegent.

György barát csak azért kapott egy félreeső zugot a magyar történelem mitológiájában, azért gyűlölték olyan mondhatatlanul a János és Ferdinánd oldalán álló korabeli nagyok, mert a nemzet életének irányítói közül a maga korában a „nép fia” volt.”

(Juhász Vilmos)

Postautalvány-, Táviró-, Csomag-, Utánvétel- forgalom. Telefon díjtételei

1. PÓSTAUTALVÁNY-FORGALOM. Egy postautalvány ára 1000 lejig 3.— lej. 1000 lejen felül 4.— lej.

Az utalványozás díja 5000 lejig 100 lejenként 1.— lej, 5000 lejen felül 10.000 lejig 1000 lejenként 5 lej, 10.000 lejtől 20.000 lejig a fenti díjakon kívül 1000 lejenként 3.— lej, 20.000—50.000 lejig 1000 lejenként 2.— lej, 50.000—100.000 lejig a fenti díjakon kívül 1000 lejenként 1.— lej. Egy utalványon 100.000 lejnél többet nem lehet küldeni.

Távirati utalványozásnál a fenti díjakon kívül 10.000 lejig még 30.— lej pótdíj, 10.000 lejtől 100.000 lejig 50 lej pótdíj.

Sürgős (urgent) távirati utalás pótdíja 60.— lej.

Egy reklamáló űrlap ára 10.— lej.

Express kézbesítési díj külön 20.— lej.

2. TÁVIRATOK. Helyben címre feladott táviratoknál a díj szavanként 1.— lej, legkisebb díj 10 lej.

Vidéki címre feladott táviratoknál a díj szavanként 2.— lej, legkisebb díj 20.— lej.

Sürgős (urgent) táviratoknál a rendes díjakon kívül 20 lej pótdíj.

Távirati űrlap ára 1.— lej.

Távirati-levelek: (Ugynevezett „Lt” távirat, melyet csak éjjel továbbítanak és reggel a rendes levélpóstával kézbesítenek) szavanként 1.— lej, minimum 25.— lej. Ha a címzett helyén nincs táviró, de van telefon, akkor a táviratot telefonon adják tovább. Pótdíj 20 szóig 10, 20—100 szóig 20 lej.

A fenti díjakon kívül táviratonként 2.— lej repülőbélyeg fizetendő.

3. CSOMAGTARIFA. Súlydíj ugyanazon megye területére kilógrammonként 4.— lej, minimum 8 lej csomagonként.

A szomszédos megyék területére kilógrammonként 6— lej, minimum 8.— lej. A távolabbi területekre kilógrammonként 8.— lej.

Tan-, irodalmi-, vagy tudományos könyveket, napi és időszakos lapokat tartalmazó csomagoknál 50 százalékos kedvezmény.

Legénységi állományú katonáknak küldött csomagoknál az 5 kilógrammon felüli súly után 50 százalékos kedvezmény.

A legnagyobb megengedett súly csomagonként 20 kg.

Értékbevallással feladott levelek díja azonos az ajánlott levelek díjával.

A legnagyobb súly azonban 2 kg.-ig terjedhet, a legnagyobb méret 45 cm. bármely oldalon.

Értékbevallással feladott csomagoknál és leveleknél a rendes díjakon kívül pótdíj is fizetendő és pedig: 10.000 lejig 1000 lejenként 3 lej; 10.000 lejen felül 1000 lejenként 1 lej. Az érték bármekkora lehet.

Expresscsomagok pótdíja 20 lej. Legnagyobb súly csak 5 kg. lehet.

A házhoz való kikézés díja 5 kg.-ként 5 lej.

A három napon túl át nem vett csomagok után napi 2 lej fekbér fizetendő. Ez maximum 200 lej lehet.

4. UTÁNVÉTELEZÉSI DÍJAK. A rendes tarifális díjakon kívül: 200 lejig 1 lej, 500 lejig 3 lej, 1000 lejig 5 lej, 1000 lejtől maximum 100.000 lejig még 10 lej fizetendő az 1000 lejig fizetett díjakon kívül.

5. TELEFONHASZNÁLAT. Beszélgetés 3 percenként: A megye területére 20 lej, a szomszéd megyékkel 40 lej, a szomszédos megyéken túl 300 km.-ig 60 lej, azontúl az országban 80 lej. Sürgős beszélgetéseknél a díj háromszorosa fizetendő. Este 9 órától reggel 8 óráig 40 százalékos kedvezmény. (Ott, ahol éj-jeli telefonszolgálat is van.) Vasár- és ünnepnapokon 5 lej pótdíj.

A fenti díjakon kívül beszélgetésenként 2 lej repülőbélyeg fizetendő.

Póstai díjtételek:

A küldemény megnevezése	Románia belterületére	Csehszlová- kiába	Görög-, Török- országba, Jugoszláviába	Ausztriába, Magyar- Lengyelországba	Az összes többi országba	Belföldi re- pülő postai különdíj	Repülőbélyeg (Csak belföl- dön)
	Lej	Lej	Lej	Lej	Lej	Lej	Lej
1. Helyi egyszerű levél 20 gramm súlyig Ezen felül minden megkezdett 20 grammonként pótdíj	4.– 2.–						
2. Nem helybeli egyszerű levél 20 grammig Ezen felül 20 grammonként pótdíj	6.–	7.50	7.50	7.50	10.–	2.– 2.–	1.–
3. Egyszerű levelezőlap* Képes levelezőlap	3.50 3.50	4.50 4.50	4.50 4.50	4.50 4.50	6.– 6.–	2.– 2.–	0.50 1.–
Katonai levelezőlap	1.–					2.–	
Válaszos levelezőlap	7.–	9.–	9.–	9.–	12.–	2.–	1.–
4. Nyomatványok 50 grammonként	1.–	2.–	1.25	2.–	2.–		0.50
5. Tankönyvek, irodalmi-, tudományos könyvek, lapok, folyóiratok, kóták 50 grammonként	0.50	0.50	0.50	2.–	2.–		
6. Kereskedelmi (üzleti) iratok, hárctie de afaceri felirattal 250 grammig Ezen felül 50 grammonként a pótdíj	5.–	10.–	6.–	10.–	2.–	} 50 grammonként 2 lej	
7. Árúminták 100 grammig. Ezenfelül 50 grammonként pótdíj	1.–	2.–	1.25	2.–	2.–		
8. Kis csomagok 50 grammonként Legkisebb díj		4.– 20.–	4.– 20.–	4.– 20.–	4.– 20.–		
9. Express díj a fenti rendes díjakon kívül még	20.–	20.–	20.–	20.–	20.–		
10. Az ajánlott küldemények pótdíja a rendes díjakon kívül Ezenkívül küldeményenként még 1 lej iktatási díj	10.–	10.–	10.–	10.–	10.–		
11. Ajánlott küldemények térti vevény díja: a) ha a feladásnál kéretett b) ha a feladás után kéretett	10.– 10.–	10.– 18.–	10.– 18.–	10.– 18.–	10.– 18.–		
12. Egy reklamáló űrlap ára	10.–	18.–	18.–	18.–	18.–		
13. Vasár- és ünnepnapokon feladott ajánlott küldemények pótdíja:	5.–						

* A fenti bélyegeken kívül még 2 lej kulturbélyeg

** Az 1 lej repülőbélyegilletékből egy drb. 50 banis bélyeg a küldött, a másik 50 banis bélyeg a válaszos részre ragasztandó

Fontosabb ügyiratok bélyegilletéke

Az ügyirat megnevezése	Okmány bélyeg	Repülő bélyeg
	Lej	Lej
Hatóságokhoz intézett kérvényekre -----	8.-	1.-
Váltók: Hat hónapnál rövidebb lejáratauk -----	4‰	1‰
Hat hónapnál hosszabb lejáratauk -----	7‰	1‰
Áruváltóknál (valoare primite in mărfuri) az okmánybélyeg illetéke 50%-al kevesebb, repülőbélyeg 1 ‰.		
Nyugták, elismervények: -----		
100—10.000 lejig -----	3	2
10.000—50.000 lejig -----	7	5
50.000—100.000 lejig -----	14	10
100.000 lejen felül az emelkedés 10.000 lejenként -----	1.50	
A repülőbélyeg 200.000 lejig 10 lej, azon fölül 20 lej -----		
Ingatlanbérszerződéseknél -----	3‰	1‰
Albérleti szerződéselnél -----	1.20‰	1‰
Folyószámlakivonatoknál -----		
101—1000 lejig -----	2	2
1001—10.000 lejig -----	3	2
10.000 lejen felül -----	7	2
az egyenleg után számítva -----		
Kötelezvényeknél -----	1.40%	1‰
Bizonyítványoknál -----	14	2
Falragaszoknál (plakátoknál) 20 négyzetdeciméter terjedelmig -----	0.10	0.10
Ettől kezdve az okmánybélyeg díja 10 négyzetdeciméterenként 5 banival emelkedik -----		
Zárt helyen elhelyezett plakátoknál, feliratoknál -----		
20 négyzetdeciméter nagyságig -----	0.20	0.10
Azontul az okmánybélyeg 10 négyzetdeciméterenként 0.20 lejjel emelkedik* -----		
Repülőbélyeg 20 négyzetdeciméterig -----		0.10
40 deciméterig -----		0.20
1 négyzetméterig -----		1
5 négyzetméterig* -----		5
10 négyzetméterig -----		10
10 négyzetméteren felül -----		20
Cégtáblák után csak repülőbélyeg kell, melyeket u. n. borderoura ragasztunk fel -----		
Kereskedők és iparosok által kibocsátott számlák után: -----		
100 lejtől kezdve -----	2‰	2‰
Repülőbélyeg a 100 lejen aluli számlákra is kell és pedig 2 lej -----		
Költségjegyzékek (mérnöki, építészeti, vállalkozói, ipari): -----		
101—1000 lejig -----	2	2
1001—10.000 lejig -----	3	2
10.001 lejtől feljebb -----	7	2
Üzleti könyveknél: napló, leltár, jegyzőkönyv laponként. -----	5	2

* *Bélyegmentesek* a belépőjegy-nélküli ismeretterjesztő előadások plakátjai -----

Időösszehasonlító táblázat

Mikor nálunk 12 óra (délben), akkor:

Budapesten — —	11 óra (d. e.)	Honoluluban (Havaii sz.)	24 ó. (12 éjf.)
Bécsben — — —	11 „ (d. e.)	Sydneyben —	20 óra (8 d. u.)
Berlinben — —	11 „ (d. e.)	Tokióban —	19 „ (7 d. u.)
Párisban — — —	10 „ (d. e.)	Pekingben —	18 „ (6 d. u.)
Londonban — —	10 „ (d. e.)	Bombayban	15 „ (3 d. u.)
New-Yorkban — —	5 „ (d. e.)	Moszkvában	13 „ (1 d. u.)
San Franciscoban —	2 „ (d. e.)		

A műkedvelői előadások engedélyeztetése

A műkedvelői előadások engedélyének megszerzéséhez a következő eljárás szükséges:

8+1 lejes bélyeggel ellátott kérés intézendő az erdélyi színházi főfelügyelőséghez a helyi rendőrség útján, legalább három héttel az előadás napja előtt. A kérvényhez melléklendő az előadásra szánt szindarab teljes gépelt szövege. A főfelügyelőség címe: *Inspectoratul Teatrelor și Artelor din Transilvania. Cluj, Str. Șaguna*. Ezenkívül az előadás előtt 8 nappal kérést kell beadni az illetékes rendőrséghez, vagy főszołgabiróságához és a Zeneszerzők Egyesületének képviselőjéhez, utóbbihoz a szükséges zenedíj lefizetése végett. Ostromállapotos területeken a rendőrséghez intézett kérvényt két példányban kell elkészíteni, másodikat a hadtestparancsnoksághoz címezve. A mennyiben a színházi főfelügyelőségtől a kérésre nem érkezik válasz, ez azt jelenti, hogy az előadást nem engedélyezték.

Utlevéelhez szükséges okmányok

A külföldre szóló utlevél megszerzéséhez az alábbi iratok szükségesek:

1. Kérvény, városokban a rendőrséghez, vidékről a megyei prefekturához (ráragasztandó 8 lejes okmány-, + 1 lejes repülőbélyeg). A kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni:

- Állampolgársági bizonyítvány;
- Büntetlenségi igazolvány a törvényszéktől;
- Az állami, városi, illetve községi adó befizetését igazoló nyugta;
- A hadkiegészítő parancsnokság igazolványa. (18—50 évig.)
- Férjes nőknek a férj, gyermekeknek a gyám, vagy a szülők beleegyező nyilatkozata;
- 2 darab fénykép;
- Közjegyző által hitelesített okirat arról, hogy a kérvényezőnek a külföldön való anyagi megélhetése biztosítva van.

h) A városi rendőrségtől (vidéken a főszolgabírószéktől) személyazonossági igazolvány.

Az összes iratokat a rendőrségen, az állambiztonsági hivatal irodájában, vidékieknek a megyei prefekturán kell benyújtani.

2. Ha az utlevél több családtagra vonatkozik, akkor szükséges a házassági bizonyítvány és a gyermekek születési bizonyítványa is.

3. Az utlevél megszerzéséhez a következő illetékeket kell lefizetni:

- a) 3 hónapra szóló utlevélhez 500 lej;
- b) 6 hónapra szóló utlevélhez 750 lej;
- c) 1 évre szóló utlevélhez 1000 lej.

Ezenkívül lefizetendő még 500 lej turisztikai bélyegre.